

Bagdadi Kalif.

Räitemäng wies waatuses.

Luuletanud ja wäljaannud

A. Reinwald.

Järeldrakk ja mängimine ilma omaniku lubata
keelatud.

Turjewis, 1897.

Trükitud Wisjandi raamatu kauplaja J. Reewitsa kuluaga.

A.R.

5704

Journal of the

Board of Directors

of the

Company

for the year ending

1900

Printed and Published by the

Company

1900

A 2573

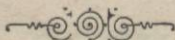
Bagdadi Kalif.

Näitemäng wies waatuses.

Luuletanud ja wäljaannud

A. Reinwald.

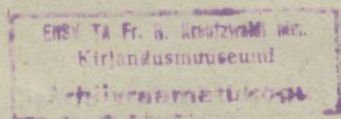
Järel trükk ja mängimine ilma omaniku lubata
keelatud.

Jurjewis, 1897.

Trükitud Wiljandi raamatu kauplaja J. Reewitsa kulusiga.

Доволено Цензурою. — Юрьевъ, 13 Декабря 1896 года.

1957:2067

Х. Grenzsteini tråff, Surjewis.

M ä n g i j a d.

Kalif Abdulaḥ, Bagdadi riigi walitseja.

Mirsa, tema ema.

Haman, Suurwestr.

Ben=Asfor, Musta mägede wärsi.

Behira, tema abikaasa.

Verik=Bey, Kalifi adjutant.

Marfa, Hamani teener.

Samor, timukas.

Salatin, Sansi riigi Sultan.

Ismael, lossi waht.

Saremi naiseb. Söalaseb. Rahwas.

Mängimise koht Bagdadi kuninglikus lossis.

Esimene waatus.

(Kalifi saal on palmide ja hommitu maa toredusega ehitatud).

Esimene etendus.

Kalif. Haman.

Haman. (Kumardab kolm korda maani). Kõige usklike walitseja elagu igaweste! Allah soowib kõrge Kalifile head — ta on leitud.

Kalif. (Imestades). Leitud? Kas Zehira on juba leitud?

Haman. Tema on leitud, aga misuguses olekus.

Kalif. (Kannatamatalt). Noh? Ja misuguses?

Haman. Tema ei ole enam neitsi, tema on Ben-Asfori naene.

Kalif. (Mihaga). Ben-Asfori naene! Selle naene, tallele mina palju head tegin, kes minu armukeste Zivani siidame warastas ja siis Bagdadist põgenes! Surma ja hukatust temale! Haman, mine too nad mõlemad minu ette! Ben-Asfori pea langeb weel täna timuka kirwe all.

Haman. (Kumardab). Kalif elagu igaweste! Põgenejate kodu on kaugel musta mägede metsades: Wahutajad jõed woolawad all kuristikludes ja terawad kalju mägede ladwad tõusewad taewani. Anna kaljukotkale kasku neid sealt tuua ja päike läheb enne kuus korda looja, kui ta saagiga Kalifi juure jõuab.

Kalif. (Kurjaste). Võta kamelid, võta moona, võta salk sõjawäge — võta kõik — aga too neid! Kui ta Ben-Asfor furnult, aga Zehira too elawalt! Aga hoiu, et sa Bagdadi päikesele, minu Haremi rõkkawale roosile vähemat wigat ei tee. Prohweti habeme juures, sinu pea on siis kadunud!

Haman. Rõige kõrgem Kalif. Mina ei wõi mitte ainulest abilist wõtta! See oleks ilusa Zehira surm. Kalif mäletab weel, misfugune Zehira oli, enne kui ta Bagdadist põgenema peasis: siis oli ta alles waba, aga nüüd on ta mehe naine. Esimesel pilgul mil meie ta põgenemise tee kinni paneme ehk Ben-Asfori pia wõtame, wautab ta kullase põue oda sügawasse südamesse.

Kalif. (Kokkudes). Sina oled tark, Haman, sina oled tõeste tark! Zehira ei tohi mitte surra. Minu südamel lust, minu hinge walgus, minu elu rõõm! Iga tema kullase juukse karwa eest annaksin ma ühe oma ilusa Haremi naise ja kui ta kõik peatsid otsa saama, siis jäägu tema üksi järele. Aga anna nüüd nõuu, Haman kuidas wiisi kullase linnu kätte saame? Elusalt ilma wigata kätte saame, kas mõistad?

Haman. (Kumardab). Kalif elagu igaweste! Mis wägi ja wõimus ei wõi, wõiwad tarkus ja kawalus korda saata. Kawalat rebast püütakse paeldega ja wiledad kala wõrkudega. Saagu mulle kõrge Kalifi usaldus osaks ja kullane roos särab Serailides.

Kalif. (Maimustusega). Säh, Haman, wõta kulda ja kallid kiwisi, wõta kõik palmide mäed ja õitsewad oasid kõrbe äärdel — wõta kõik aga too teda mulle! (Annab kulda ja kallid kiwisi). Säh, wõta ja too tema minule! (Annab pärli).

Haman. (Wõtab ja kumardab). Rõige usklikute walitseja saagu suuremaks kui muud ja wägewamaks kui tema wanemad. Ani noor kuu ennast taewas näitab, walab tema hõbe helki Seraili roosi peale, Bagdadi paradiisis. (Kumardab maani ja läheb).

Kalif. (Maatab aknast musta mägede poole, õerub kuisa). Tema toob, tema toob teda tõeste! Mis maksawad Bagdadi Kalifi wägi ja wõimus, mis maksab kõik auu ja ilu! Mis maksawad kõik Seraili roosi aiad ja Ha-

remi kullased kiigud, kui siin üks päris Allah ingel puudub! üks ainus lord olen ma võinud Zehira filmadesse waadata, need olid sügavamad kui meri, mis minu laewu kannab. Kalli kulla eest lastfin ma teda kaugelt tuua. Ta toodi wargjel wiisil, aga minu naeste kadetus aitas teda esimesel pilgul põgenema. Ta nuttis siin ühte puhku ja tema pisarad põlesid minu südames nagu tulised pärlid. Ma lastfin teda otsida igast ilma otjast, Haman on teda leidnud — ta toob tema tagasi! Aga nüüd tahan ma teda oma filmadega walwada ja omas jülles hoida. Ma tahan teda kõige oma naiste üle kästijaks ja tunninganaks panna. Üksainus sõna tema juust ja sada minu naistest saawad kohe surema! Jah, nüüd ta tuleb — oh Haman kuidas jõuan ma sind selle eest tänada!

Teine etendus.

Kalif. Mirja.

Mirja. (Emaliku uhhusega). Minu poja, kõrge Kalifi käsi käigu hästi maa ja merede peal!

Kalif. Ema Mirja, ma olen üli õnnelik, ma olen nii õnnelik kui sina lord Allah paradiihis saad olema.

Mirja. Kõige usklikute walitsejal on õigus õnnelik olla. Tema maitseb paradiihi rõõmusi täies kulluses. Näe, seal Haremis. (Näitab lehwikuga).

Kalif. Ei mu ema, ei! Need on kahwatanud taewa tähed. Nende keskel saab pea kullane päike särada. Siin (näitab käega oma rinnale) on weel pime udu ja õõ, aga pea saab siia kõige puhtam walgus paistma.

Mirja. Mis räägib kõikide usklikute kästija? Mirja ei mõista sellest sõnatest.

Kalif. Mina räägin Zehirast. Haman saab teda tagasi tooma, tema on leitud. Kui noortuu taewasse tuleb, tuleb Haman tagasi ja minu elu õnn on temaga.

Mirja. (Imestades). Behira leitub! Tõeste! Sina teed mind üli õnnelikuks! Lase et ma sulle rõõmu pärast kaela langen! (Kaisutawad).

Gesriie langeb.

Teine waatus.

Musta mägede metsas; Ben-Asfori elumajas.

Esimene etendus.

Behira. Ben-Asfor. Haman.

Behira. (Paneb pea Asfori õlale). Lase mind, muul on siin nii hea, nii väga armas olla. Oh ma olen üli õnnelik, et ma sinu naene olen!

Ben-Asfor. (Õrnaste). Jah, mu roosikene! Abielu tõsine ja truu armastus on kõige kallim warandus. Teda ei wõi kulla ega hõbedaga wõrrelda, tema on Allah kõige kõrgem kingitus.

Behira. (Mõttes). Allah heldus on imelik! Mis teeksidwad kül wäsinud rändaja ja kamel kuiwas, tuislawas liiwa-kõrbes, kui Tema õitsewaid oasid ja jahutawaid hallikaid ei oleks loonud. Puhas hallikas ja süita naise süda kas ei wõiks neid wõrrelda Ben-Asfor?

Ben-Asfor. Reid on juba aasta tuhanded wõrreldud, mu inglise! Meie kodumaa on rikas armastuse ja truuduse lauludest. Hommikumaa mees ei riku kunagi oma trundust. Sultanid, Kalifid ja suurtsugu inimesed peawad palju naisi ja langewad alla loomade liiki.

Behira. Sultanid ütled sina — sultanid. Minu isa oli ka Sultan, aga temal oli üksainus naene, minu armas ema Semiramis.

Ben-Asfor. Kuidas? Sinu isa oli Sultan? Sa ei ole mulle oma elulugu kunagi jutustanud.

Zehira. (Hkkelt). Jah, minu isa oli Sultan ja walitses suure Sanfi riigi üle. Mina olen suurest sugust, Sultani Saladini tüttar.

Ben-Asfor. Kuidas ja siis sealt lahkusid?

Zehira. Ühel ilusal õhtul läksime meie jõe äärde walgeid westroosifi püüdma. Seal nägin mina ja minu jaatja amme tats meest jõe peal paadiga sõudma. Amme pidas neid kala püüdjateks: Mina kis- kusin kepiga walgeid lillefi enese poole ja hõiskasin rõõ- muga: Ani, ani, ani. Aga kui käsi hakkas ulatama, libises roos jälle lahti ja waos kaldalt kaugemale. Me- hed nägid seda ja kütsid, kas mina mitte lootusikusse ei taha tulla seal wõin süle täie anisi saada. Naerdes hüppasin mina paati ja püüdsime palju lillefi ja anikefi.

Ben-Asfor. (Hirmuga.) Põgene, Zehira, sina saad hukka!

Zehira. Meie läksime kaugemale, ikka kaugem- male ja mina käiksin wiimaks kaldale sõuda. Mehed naersid koleda healega ja hakkasid peri wett suure kiirusega alla poole sõitma. Amme ringutas kaldal käsa, mina ahastasin, palusin ja tahtsin wee woogudesse hüpata. Nemad pidasid mind kinni ja ütlesid: Kannatust, kan- natust meie wiime Sanfi lille Saalemisse õitsema.

Ben-Asfor. (Mihaga). Mõrtsukad! Rööwliid! Kiisujad!

Zehira. Kui ma minestusest ärkasin, olin Bag- dadi Kalifi kallases saalis.

Ben-Asfor. Häbemata! Hirmus! Mikid ma mõistan!

Zehira. Kalif tahtis mind oma armuteseks teha, waatas sügawalt minu silmadesse ja püüdis kätt minu pea peale panna. Mina tõmbasin Kalifi mõega ja taht- sin temale südamesse wisata: Mõel läks mööda ja mind wiidi naiste hulka Haremisse.

Ben-Asfor. Häda sulle, sina oled kadunud!

Zehira. Dõse äratafid mind kaks kõige kenamat Kalifi naist, andsid riideid, raha, tee moona ja saatsid Seraili wärawast wälja, Ma läksin ja nutsin seal kust ja mind leidsid ja tulise täku seljas siia tõid.

Ben-Asfor. Allah olgu kiidetud! Kui imelik õnnetus ja õnn!

Zehira. Mikid tead ja kõid. Aga kuidas sina siia musta mägede metsa tulid?

Ben-Asfor. Ma ei salga, ka mina olen suurest sugust. Minu isa oli wägew wärst ja palju sheikfi seiwad tema käsu all. Kord langesin Kalifi wiha alla.

Zehira. Kuidas see wõis tulla?

Ben-Asfor. Kord leidsin Kalifi lossi aedas ühe ilusa lille ja panin omale rinda. Kalif armas et tema armute minule selle salaja oli saanud ja tahtis mind surma saata. Selle järele põgenesin siia, kuhu keegi ei julge järele tulla, sest siin arwatakse musta mägede waimud asuma. Aga —

Haman. (Kääraka sandi näul, hep häes). Rahu olgu teiega!

Ben-Asfor. (Kohkudes). Kes teie olete?

Zehira. (Imestades). Mis teie soowite.

Haman. Wäsinud wana rauf, kes puhle paika ja teha kinnitust palub.

Ben-Asfor. Aga ütlege ometi kust teie tulete ja kuhu lähete?

Haman. Ma põgenen Bagdadist ja lähen — ei tea isigi kuhu. Kalif riisus mind paljaks ja pekis sandiks, niid jänutab ta minu were järele. Sandi riidis peasin palja hingega põgenema. Allah kaitstu mind!

Ben-Asfor. Waeste and wõtab paradisi wärwad wallale, ütleb meie suur prohwet, sina saad süüja, juua ja pelgu paika.

Zehira. Jälle üks ilmafikita ohwer!

Ben-Asfor. Jälle! (Ara).

Teine etendus.

Ben-Asfor. Zehira. Haman. Marfa.

Ben-Asfor. Kas oled süia ja puhata saanud, wanate?

Haman. Allah õnnistagu teid. Mul ei puudu midagi.

Ben-Asfor. Istu ja jutusta meile midagi uubist.

Zehira. Jutusta Bagdadist, Kalifist ja köitidest!

Haman. (Istab). Kõrbe lõvi on äritatud, surma kaagu seisab valmis, timukas ihub mõeka. — Kalif nõuab verb.

Ben-Asfor. Verb, verb ja itka verb! Sa kes peaks see õnnetu ohver jälle olema?

Haman. Znimene, kes Kalifi armukese, ilusa Xirani südame warastanud ja tema kingitud roosiga oma patust rinda on ehitanud. Xirani sai surmatud, aga tema petja on põgenenud — teda otsitakse.

Zehira. (Wanawad kokkudes teine teise otsa). Jutusta weel wanatene!

Haman. Põgeneja on weel enam patustanud, timukale olla kästusi antud teda pikkamisi piinata. Ma nägin neid kolebaid piina masinaid ja sala nõõrist, kui timukas neid surma kaagul seabis ja arutas. Kõit rahwas põgenes sealt jälestusega eemale. Do — see oli hirmus, see oli kole.

Ben-Asfor. Mis süidlane siis weel peaks turja teinud olema? Jutusta, kui sa tead!

Haman. Peale Xirani on põgeneja weel Kalifi kõige tenama õie ilusa Zehira wargel wiisil ära wiinud ja teda omale naiseks wõtnud. See sündinud enne kui Kalif Zehiraga esimesi muisusi oleks wahetada saanud.

Zehira. (Äitab rnhkat, enesele). Siin, on ju muisu! Mõek selle turja inimese südamesse!

Saman. (Intustab edasi). Kalif nimetab Zehirat Bagdadi päitejeks ja Seraili roosiks: Tema on kõige-
kurjemas vihas margale kättemaksimist wandunud ja
otstjab iga taewa tuule poole saatnud. Häda, walu ja
hulatus — Allah kaitsku neid!

Ben-Asfor. (Maatab kokkunud Behira otsa). Jah,
Allah kaitsku neid! Aga kas need õnnetumad ennast
Kalifi wiha eest kuidagi wiisi warjata ei wõi?

Zehira. Kui need inimesed koguni ilmasüta ja
õged on, kas neid siis Allah wägew lästi ei saa warjama.

Saman. Allah on ilmad ja rahwad kõige usk-
likute walitseja, Bagdadi Kalifi kätte uskunud. Tema
wõtub ilma süta kannatajad paradiisis wastu ja lingib
neile pärast palgaks igawest lusti ja närtsimata noorust.

Ben-Asfor. Kas neil siis kuidagi wiisi wõima-
lik ei oleks ülekohtuse Kalifi wiha eest peaseda? Õnne-
tumate saatus läheb wäga meie sõdamesse.

Saman. Mina teaksin küll ühe peasemise tee, aga
lust mina neid finni wõtan ehk mis mul nendega tege-
mist. (Enesele). Nad kahwatawad, nad wärisewad —
linnukesed on plitud!

Ben-Asfor. (Mõttes) Sina teaksid peastmise
tee — ütle meile, isakene mis sugune see oleks?

Saman. Õnnetumad peaksid wõeras riidis ja
wõera nimele al Suurwesiri Hamani juure minema.
See saaks nende eest seisma ja neile nõu andma. Mis
Kalif ei wõi, wõib Haman ja mis Haman ei wõi, wõib
Kalif. Kes ei tunneks feda Bagdadi rahwa mõistu sõna?

Ben-Asfor. (Imestades). Hamani juure — jelle
kelmi ja koera juure, kes pühas Bagdadis niisama palju
werd on walanud kui ülekohtune Kalif? Mis sünnib
tallega, kui ta koera käest peaseb ja meelega fusile suhu
jookseb?

Saman. (Enesele). Wõi fusi, wõi fusi! Käl-
ma sulle fusi näitan! (Waljumine). Aga kui fusi ja koer

kistlewad, mis sünnib siis? Kalif ei ole palgamatsemises oma sõna pidanud, Haman pitiab nüüd Kalifi kukutada.

Ben-Ussor. Siis sina annaksid neile õnnetumatele nõu Hamani palwele minna? Bagdadis võiks neid tunda, Haman võiks vihaseks saada, mis siis?

Haman. Siis peakene piina pakule. Aga seda ei tule fugugi ette. Bagdadi ei oleks põgenejatel fugugi tarwis minna. Haman tuleb kolme päewa pärast oma Peeli lossi pikemaks ajaks puhkama ja Kalifi vastu kurja mõtlema. Waatke, seal oleks paras paik! (Enelele). Tuitesed lähewad lõnga! Elagu Haman ja Kalifi tuld! (Läheb ära).

Zehira. (Kartlikult ringutades). Minu ihu ja hing wärisewad ja minu pea ümber loguwad otsegu pimedad pilwed. Ma aiman muret ja õnnetust. Ma kardan — kardan. (Nihutab kaasa ligemale).

Ben-Ussor. (Kallistades). Ära karda, mu kallim, Allah heldus saab meid warjama! Meid luuratakse ja otsitakse taga, aga mina pean kõik kongud ja kawalused kätte saama. Kolmandal päewal pian mina Peeli lossis olema.

Zehira. (Hirmuga). Ei, ei, ei! Sina lähad surma suhu, sina jooksed löwi lõugade wahetele! Mina ei lasse sind mitte minna, mul on hirm — hirm!

Ben-Ussor. (Paneb käed tema kaela ümber). Ma pean minema, mu armsatene, mina pean kõik kuulda ja näha saama. Ära muretse, ma olen tark ja ette waatlik, mulle ei sünni seal midagi paha. (Annawad muksu).

Haman. (Waatab ukse wahelt). Tuitene lähew lõnga! Elagu Haman ja Kalifi tuld! (Ära).

Solmas etendus.

Haman. Zehira. Marfa.

Haman. (Kawalaste). Kas herra ei ole weel reifilt tagasi tulnud? Minu hea ingel on kurb ja murepaistab tema palgedelt. Mis siin on juhtunud?

Behira. (Akastades). Tema läks ja jäi, ei tulnud ja ei tulegi enam tagasi. Kas ma ei ütelnud temale, sina lähad jurma juhu, ta ei usknud mind mitte. Mikid on kõik otsas! Kuri Haman on teda wangi wõtnud, ta on kadunud — oh ma waene õnnetu hing! (Mutab).

Haman. (Kaanstundlikult). Kuhu ta siis ometi läks? (Enefele). Lind on puuris; teine tuleb taga järele. Kallif, sina puistad mind ileni pärlibega! (Behira poole). Urge muretsege, ärge ahastage, ilus ingel! Teie mees on wahwa, julge ja tark, tema tuleb tõeste tagasi.

Behira. Täna ööse nägin ma kohutawat und. Prohweti waim ilmutas mulle, et ta tagasi ei tule, oo — see unenägu!

Haman. (Olawõtlikult). Kas ma tohiks teie unenägu teada saada?

Behira. (Mõttetes). Meie jalutasime oma mehega musta metsa mägedel. Rewadine päike paistis nooruse iluga, elu helinad täitsid õntsat õhtu, meie südamed ilutsesid ja tulsusid teine teisele. Aga näe, keft lillede seas, otse meie jalge ees suses must, kole, kabe peaga madu. (Haman raputab pead). Tema hammustas minu meest paremast jalast, mees taganes, tuikus ja kukkus koledasse turistifku.

Haman. (Enefele). Mõistan, mõistan see oli nõnda!

Behira. Mina tahtsin temale appi tõtata, aga kui ma üle kalju sõrwa kumardasin, hammustas madu ka mind ja mina kukkusin mehele järele.

Haman. (Enefele). Mõistan, mõistan, see saab nõnda olema!

Behira. Kui ma minestusest ärkasin ja filmad lahti lõin, paistis pisut taewa sina koleda turistifku pimeda põhja. Seal nägin, kuidas juur kalju kottas

taewa all tiirles ja must madu siples tema kõwerate künite wahel. Kas see ei ole kohutaw, kas see ei ole kole!

Saman. (Enesele). Prohweti habeme juures, see ei tähenda minu kohta mitte head!

Behira. Ma olen nii haige ja wäsinud, head ööd! (Läheb ära).

Saman. (Ühki enesele). Kõik lähed kenaste, koguni kenaste! Kas ma ei ütelnud Kalifile: Saagu Kalifi usaldus Hamanile ja kullane roos särab Serailides. Nsa linn on puuri läinud, aga emaga on weel tegemist. Aga noh, kui palmi tüwi läbi lõigatakse, langeb ladu iseenesest! Nõnda jah! Näüd läheme kaheleki tema armukest taga otsima. Meie otsime, otsime kuni ise ka ära kaome! Aga see pagana unenägu? Tema peab tõsi olema, kõik käis karwa pealt minu plaanidega kokku. Ometi see wiimane lõpetus kalju kottast ja maost — see ei ole julgugi minu meele järele. Kui ma selle peale mõtlen, siis — siis — aga noh, Saman ei tärda kedagi! (Lõob wasta rinda).

Marfa. (Astub sisse ja kumardab).

Saman. Mis sõnumid ja mulle tood, Marfa? Kas lõwi on puuris?

Marfa. Lõwi on puuris ja tahab puuri puruks murda.

Saman. Kuida teie tema kätte saite?

Marfa. Jalutasin lossi pargis ja nägin wõerast meest. Kohe hakkas ta pärima, kas mina lossist olen, kas Suurwesir siin ja palju muud. Ma kõnelesin kuidas ja õpetasid. Ütlesin, et olen lossi tubades teenija ja weel kõik.

Saman. Mis ta siis nõudis?

Marfa. Nõudis, kas rahwa jutt peaks tõsi olema, et Suurwesiri ja Kalifi wahel wihawaen asumas. Kui seda temale tõendasin, ja weel juure lisasin, et Saman ühte lugu Kalifi kirub ja sajatab, siis andis ta minu

tätte kirja ja käskis seda Hamani kätte anda. Siin ta on. (Annab kirja) Natuke aja pärast andsin teada, et Haman rõõmustab ja lülalist kohe jutule kutsus.

Ham an. Noh ja siis?

Marja. Läbi tubade wiisin wangi maja eeskotta, seal afusid mehed juure ja webasid wangi.

Ham an. Kas ta ka wastupanna püüdis?

Marja. Dja — ühe mehe lõi ta rusikaga surnuks, teisel on parem põsk ära, kolmandal nina — nad kõik olid koledate kolki saanud.

Ham an. Ja mis ta nüüd teeb?

Marja. Mõirab ja lõugab nagu lõwi kunagi. Sagebaste kuulutse sõnu: Behira, Behira, Behira!

Ha am an. Kas teda lord ei taltsutatud?

Marja. Keegi ei tohi temale ligi minna, karde-
talse koguni, et ta ukseid ja müüridgi maha murrab. Wangihoidja arwab, et ta kellegi inimene ei ole, waid koguni mustamägede wain.

Ham an. Hea küll, ja wõid minna! Ülehommen tulen lossi tagasi ja toon ilusa linnukese kaasa. Säh, sulle siin! (Annab kuld raha Marja kumardab ja läheb),

Meijas etendus:

Ham an. Behira.

Behira. (Maatab aknast välja). Päike tõuseb, maailm on ärkanud, metsad kajawad kõlinatest, aga minu südames ja hinges on pillkane pime öö. Minu armutene on kuulmata kadunud, unenägu on tõeks läinud! Allah, miks oled sa meid nii rängaste karistanud!

Ham an. (Kumardab). Kas ta ei ole weel tulnud? Smelik!

Behira. Ta ei ole tulnud! Anna nõn, mis nüüd saab?

Ham an. Kes kadunud, seda otsitakse taga — see on nõu, teda kõik prohwetid lapsed teawad.

Behira. (Gentatuli). Otsima minna? Kas tahad otsima minna? Kas võtab mind ka ühes? Mina suren muidu hirma ja igawuse kätte!

Saman. (Kunvalaste). Mina mõtlesin küll üksi minna, aga noh, mina ei taha sinu jällenagemise rõõmu rikkuda. Veel täna tahan ma selle suure filmapilgu osaliselt saada, kuis kadunud ja jälleleitud armastajad teine teise rinnale langewad.

Behira. (Rõõmsalt). Jah, tema juure, tema rinnale — Oh ja suur, õnnis filmapilk! Ma panen ruttu riidesse, kinnita seni teha toiduga. (Ära).

Saman. (Üks). Või kinnita nüüd alles teha! Ma olen ammugi sõõnud ja terve pudeli wiina nahka pannud. Teine pudel on veel siin taskus. Seda kõit tõi mulle wana truu Marfa järele. Prohwet keelis küll wiina joomist, aga tema wõis seda rumala karjale keelata. Mikstarwis lastis Allah need kullakarwa magusad marjad mägede mullast üles kaswada? Haa, siin märkame meie pisut kadedust ja pettust. See kallid joo käib nagu elu tuli läbi minu luie kotte ja elustab mind tänase suure töö tarwis.

Sm! hm! Tema rinnale! Rinnale küll, kanakene, aga koguni uuele rinnale! Ja mis wähe peaks seal õige olema? Nemad jampsiwad armastusest, truudusest, sellest ja teisest. Eks palju ole ometi parem, kui ainukene, kas uus ei ole ikka wärste ja wana ei lähe hallitama? Mis teeksin mina, ehk mis teeks meie Kalif, kui meie Haremites üks ainukene naine oleks. Jutt ja jälle seejama jutt, kaelustamine ja jälle kaelustamine, musutamine ja jälle musutamine — minge metja sellega! Kõik igapäätne, lihtne, igaw ja furnud! Miks lähed meilane dielt õiele, kui ta tahab magusat saada? Riidetud olgu prohwet, kes meile hommikumaa lastele armastuse kullase wabaduse kinkis!

Behira. (Tee riietes). Wanakene, kas tarvitame lamelid või hobuseid reisile? Ma lasen kohe walmis panna;

Haman. Küsi enne, kuhu kälgi meie teereis läheb?

Behira. (Mõttes). Meie läheme Peeli lossi poole: Ma usun, teie tunnete seda teed?

Haman. Sinna ei ole meil muud tarwis, kui pisikene paadikene. Jõgi, mis teie kodust mööda käib, wiib meid Peeli lossi puiestikku.

Behira. Siis tead sa seda selgeste?

Haman. Mina olen noores põlwes jelles jões lobrasid ja kalu püüdnud.

Behira. Läheme siis — Allah olgu meiega! (Ära).

S o l m a s w a a t u s .

Peeli lossi tubades. Reikmine toredus.

Esimene etendus.

Behira. **Haman.**

Behira. (Istub, nägu kättega kaetud.) Mind on kurjaste petetud, mind weeti wägisi siia wangi! Näitd ma märkan oma unenäo seletust, näitd ma tean kõik! See hirmus inimene, keda meie kui santi jõõtsime, see oli Hamani ostetud ori, see oli see kahepeaga madu. Tema pettis minu kallist meest ja pettis ka pärast mind. Mind meelitas ta kuni lossi puiestikku, sin kadus nagu wari ja kaks koledat Moora meest wedasiwad mind siia wangi. Näitd on kõik kadunud — Allah olgu meile mõlemile armuline!

Haman. (Toredas riietes, anumärhidega). Minul on auu omas majas Bogdadi kaunimat tuwikest teretada. Mina olen Kalifi Suurwesir Haman. Tere tulemast minu majasse!

Behira. Sina oled kelm, sina oled waras; sina oled mõrtsukas! Mikspärast lastsid sa mind siia wangi

wedada? Kuhu panid ja minu kalli kaasa? Kui ja teba ära hufanud oled, siis tee mulle seda head ja näita mulle tema hauda. Ma tahan tema hana peal Allah poole palwetada.

Haman. Tuwitene on ilmaaegu tigebaks saanud. Mina wannun Allah juures, sinu meest ei ole mina siin mitte weel näinud.

Zehira. Kui sina ka teba näinud ei ole, siis jaita sinu käsu peale ära hufatud — näita mulle tema hauda!

Haman. Elawatel ei ole furnutega tegemist ja roos õitseb iga inimese lapse iluks: Sina saad pea Bagdadi Kalifi Serailides särama; seal saad sina uut armastust, uut rõõmu ja lusti leidma. Walmista ennast homse reisi wastu.

Zehira. Sina oled häbemata ja räägib nagu nurjatu! Minul ei ole midagi sinu kergemeelse Kalifiga tegemist. Anna minule minu mees tagasi, ehk wii mind tema hana juure!

Haman. Plus lind saab puuris paremat laulu laulma. Znimene õpib elama ja armastama. Walmista ennast homse reisi wastu! (Ära).

Teine etendus.

Haman. Marfa.

Marfa. (Kumardades). Rõrgus on mind kutsuda lastnud. Missugust suurt tarkust saawad wana truu orja kõrwad kuulda.

Haman. Marfa sinul on suur ülesanne täita.

Marfa. Rääkigu minu härra ja käskija, mina olen kõige peale walmis.

Haman. Sina tead, et meil ilus linnukene puuris on. Hommen saab tema Bagdadi Kalifi Haremisse wiidud.

Marfa. Mis imet sellest. Sinna on neid juba sadasid wiidud ja wiiake weel.

Saman. See on tõsi. Aga selles oletus ei wõi mina teda sugugi sinna wiia. Tema on turg ja kârstu ja Kalif ei jalli feda mitte.

Marfa. Haremis on naiste klewaahtjad, nende nende käest saab iga tuwikene taguda, kui ta kurjad almad teeb ehk armastada ei oska. Kõll temalegi seal päitsed pähe pannakse!

Saman. Wäga tõsi, aga Kalif ei soowi feda mitte. Tema armastab feda linnukest hullupööra. Ta on teda juba kõige oma Haremi kuningannaks nimetanud. Minu pea lubas tema wõtta, kui temale teel midagi paha peaks juhtuma. Mõttele, Marfa, see on aruldane, see manitseb etteawaatusel.

Marfa. Siis soowite teda naeratama näoga ja magusa musubega Kalifi teretada lasta? See saab raske ehk koguni wõimata olema.

Saman. Raske saab see olema, aga sinu kawaluse käes lähab kõik korda. Selle suure muutuse jätan ma sinu hooleks. Sinul on tema juure tee alati lahti. Keegi muu ei tohi sinna tubadesse oma jalga tõsta. Kui ta jälle omast mehest ja armastusest jampsimat hakkab, siis seleta temale Haremi naiste head põlwe kuldsel teel — noh, sina tead kuidas ja temaga toime saad. Säh sulle siin efiotsja, pärast õnnelikku lõppu tuleb suur palk. (Annab kuld raha. Läheb ära).

Marfa. (Wanab kulda). Kulda ja jälle kulda! See imeline õnne linnukene teeb mind weel wanal päiwil rikkaks: Jah, Saman ütles; pärast tuleb suur palk. Aga missugune ja kust ilma otjast see imeline loom ometi peaks olema? Mina ei ole teda weel näinud ega tea tema nimegi. Ja kuidas wiisi pean tema patustpöörmist peale algama? Mees, armastus, mehe kadumine, nutt ja pisarad — Marfa, Marfa, see saab sulle raske olema!

Uga kõik kavalused tahan ma lõtku võtta. Ma tahan temale walet luifata, tahan tea petta, sest — see külb! (Ära).

Kolmas etendus.

Marfa. Behira.

Marfa. (Helde healega Behirale, kes nutuse pea padjadesse pannud). Puhta hinge igatsenised woolavad paradüsi halikatelst ja ilmasüüta filmapijarad on pühad pärlid, mida inglid taewa nurmedel nopiwad. Allah õnnistus olgu sinuga, ja ilmasüüta rikkumata rooñke! (Enelele). Raste, raste!

Behira. (Magu ärkades). Kas hea ingel tuleb taewast sõnumeid tooma minu kõige kallimast mehest? (Tõstab pea ülesse).

Marfa. (Elmatab, taganeb). Taewas, mis ma näen! On see unes wõi ilmsi?

Behira. (Suure rõõmuga). Marfa!

Marfa. Behira! (Kangewad ümber kaela). Dase ma waatan sinu otsa, sinu süüta ingli filmadesse!

Behira. Dase ma annan sulle suud ja filitan sinu põski!

Marfa. Oma kätel olen ma sind liigutanud ja oma suu juures suigutanud. Oma rinna piimaga olen ma sind imetanud kuni Sansi riigi rooñkene suureks firgus ja siis kuulmata kadus.

Behira. Ja mina, kes ma omad armsad waned kautasin, leian sind oma kalli kaswataja süit!

Marfa. Ja mina, kes ma sind oma südamewelega olen jootnud ja sind aastate kaupa olen taga leinanud ja nutnud, pidin sind ja sinu armuõest selle surunud kulla eest ära andma ja suure wileõuse sisse saatma! Ära neetud olgu pettus ja see kõlõseja külb! (Miskab kuld-rahad kangele põrmandule).

Zehira. Marfa, ma olen siin wang! Üks kerjaja, keda meie oma majasse wõtsime awaldeles mind siia põrgu hauda. Näüd on põrgu paradiisiks saanud, sest mina leidfin siit sind.

Marfa. See kerjaja oli Suurwesir Haman ise.

Zehira. (Imestades). Haman ise! Helde taewas, mis ma kuulen! Seal on minu unenägu! Aga kus on näüd minu mees?

Marfa. Tema on wangis; siinsamas all lossi telbris.

Zehira. Wangis, ja — elus! Allah olgu kiidetud! Näüd wõin ma veel loota!

Marfa. Marfa saab teid mõlemaid peastma, kui ta ka oma elu peaks kaotama.

Zehira. (Kangeb haela). Marfa, see on saatus, taewas on sind meie peastjaks siia saatnud!

Marfa. Allah on suur ja Muhamed tema prohwet.

Zehira. (Rõõmsalt). Marfa, minu kaswataja, kuidas saad sa sellega toime? Kuidas peaseb wangist minu mees?

Marfa. Jäta seda minu hooleks, Zehira! Sinu mees on mul kergem peasta kui sina ise. Lossi elanikud kardawad ja usuwad juba kõik, et musta mägede waim meie wangis asub. Tarwis seda hirmu veel suurendada ja siis —

Zehira. Ja siis?

Marfa. Jäta seda minu hooleks!

Zehira. Ma tahan seda sinu hooleks jätta. Aga ütle mis saab minuga sündima?

Marfa. Sina näita ennast rõõmsam kui sa oled. Lase ennast hommen takistamata Bagdadi wiia.

Zehira. Mina ei wõi sinna minna, see oleks minu jurm.

Marfa. Sina ei suuda ega mõi vastu panna. Marfa film saab sinu saatuse üle walmama.

Zehira. Sündku sinu tahtmine. Aga, Marfa, kas tead, kas minu wanemad weel elawad?

Marfa. Elawad ja igatsewad sinu järele. Näüd tahan neile kõhe sõnumeid saata, ja nende õnnel ei saa otša olema.

Zehira. (Kõõmsalt). Tee seba, Marfa, tee seba!

Marfa. Ja näüd pean mina minema, Saaman ootab mind. (Lähab).

Zehira. (Alh). Oh kui kerged on näüd minu ihu ja hing! Nagu raste kiwi koorem on siit maha jadanud. Minu mees, minu wanemad elawad! Marfa saab meid peastma. Päike paistab jälle! (Ära).

Meljas etendus:

Saman. Marfa.

Saman. (Kärstult). Noh, kuidas lugu läheb?

Marfa. Sinnukene laulab juba lustilikult.

Saman. Soo, siis on kõik korras! Säh sulle fiin! (Annab hnllda).

Marfa. (Enesele). Selle patu rahaga ostan wangi wallale.

Saman. Kas tead Marfa, kust need jutud tulewad musta mägede waimust ja tema wägewusest? Terwe loss on lärmi täis ja wangide wahid wärisewad. Sāda selle jutu sünnitajale!

Marfa. Jutud tõusewad ja kauwad nagu tuule pöörised. Täna räägitakse nõnda, hommen teisite. Mis mina sest tean.

Saman. Ma annaksin wangitoja wõtmed sinu kätte, aga sina pead kolmandamal päewal meile Bagdadi järele tulema. Kui keegi Zehirad enam waigistada ei mõi, siis sina ometi. Eks ole nõnda?

Marfa. Mis kõrgus käsiwad peab sündima. (Kumardab) Marfa on teie teener ja alatu ori!

Saman. (Käskides). Kanna hoolt kõige eest, walwa wiimse wangi üle ja too mulle kõigist selgeid sõnumeid järele.

Marfa. (Kumardab, enesele). Näüd läheb kõik tenaste!
(Ära).

Heljas waatus.

Endises Bagdadi Kalifi lossis:

Siimene etendus:

Kalif. Saman.

Kalif. (Käse öerudes). Minu päike, minu walgus, minu igawene elurõõm — minu Behira! Sa oled teda toonud Saman! Misfugust suurt waewa sa oled näinud, misfugust tarkust tarwitanud! Behira on siin, tema kuri kiusaja istub sinu lossi keldris: Kõisi palka, Saman, küsi! Kalif tahab sulle kuninglikult tasuda!

Saman. Minu kõige kõrgem palk on Kalifi arm ja heldus. Mis peale selle, see tulgu kõige usklikute walitseja käest küsimata.

Kalif. Kõik kõrbede oasid ja mustamägede metsad saagu sulle, kolmsada lamelit kalli warandusega kooramatud peawad sinu lossi wärawast hommen sisse sõitma. Ei, weel enam! Säh, siin on kulda, siin on kallid kive ja pärlisi (Paneb laua peale). Wõta! Ei, weel enam! Siin on kallis mõel, mis minu wana isa isa Baabeli kuningaga käest on kingituselks saanud, see see kobe omale wõõle. (Saman seob mõega wõõle).

Saman. Kõrge Kalifi heldus läheb liiale, sinu ori ei ole seda mitte ära teeninud. (Kumardab).

Kalif. Wait! wait! Keda Kalif tahab tänada, seda tänab ta südamest. Aga kinas tood sa Behira warga siia? Too teda hommen. Waata sinna surma laagule (Näitab käega timuka peale). Waata sinna! Seal seisab Ben-Usjori armukene. Kas ta ei ole ilufas punases pulma

riides? Timukas — ha! ah ha! Aga nüüd pöörab Kalif omad pilgud Bagdabi päitese poole. (Ara)

Teine etendus.

Haman. Marfa.

Haman. Kas oled juba siia jõudnud Marfa! Näed ja neid kallid kingitusi? Ja siin (lööb käega möega pääle) Baabeli kuninga kullane mõel! Ja jah, hea tegu kannab intressi! Aga mis kodu poolt kuulutse?

Marfa. Meie wiimane wang on kadunud.

Haman. (Kirmuga). Kadunud, kadunud, — wang on kadunud!

Marfa. Ta on kadunud ja oma wahi ühes wiinud wõi kuidas lossis räägitakse koguni ära jõõnnd.

Haman. (Mihaga). Põrgu nimel, küidas ta kaduda wõis? Kas minu keldrid ei ole tugewad? Kas neid ei walwa wahid? Mis ja nõid waletab? Mis?

Marfa. See kõik on nõnda, aga wang on siiski kadunud. Teisel ööl oli wangi kambris toledat kisa kuulnud, mis kõik lossi elanikud wärisema pannud. Hommikud olid kõik ukse ja wärawad lukus aga wangi kamber tühi. Wahist ukse ees ei ole muud märki järele jäänud, kui üks kinnas ja künla otsalene. Arwatakse et musta mägede waim teda kõige karwadega nahka pani ja ise läbi lae lendu läks.

Haman. Kas teda ei ole taga aetud? Kas teda ei ole kinni pkitud? Kuuskümmend kamelid, jalk sõawäge järele? Kuida? Mis?

Marfa. Kes wõib kurja waimu kinni plüida, ütlemad sõalased ja põgenewad wärisedes peitu.

Haman. (Mihaga). Mina olen see, mees, kes ta kinni pkiab, mina (lööb rukkaga rindu). Tule Marfa, lähame minu lossi tagasi! Tule! Tule nõid, ehk ma löön su pea luu sisse! Tule! (Ara).

Kolmas etendus.

Kalif. Zehira.

Kalif. (Behirale, helle nägu padjades). Tõuse ülesse Bagdadi päikene, et mina ja maailm sinu walgust ja suurt ilu imestame. Suur Kalif tahab sind teretada.

Zehira. (Hoolimata rahuga) Teretusi tuuakse waba inimeste aga mitte wangidele. Mina olen sinu auutuma Haremi wang Dase mind lahti, Kalif, mina tahan oma armsa mehe juure minna.

Kalif. Sina ei ole mitte wang, sina oled waba ja kõikide lästija. Terwe Bagdad ja suur usklikute ilm on sinu päralt.

Zehira. (Hõõmsalt tõustes). Ah siis ma woin minna, ma tänan sind, kõrge Kalif.

Kalif. Minna — ja kuhu siis minna? Kas ma ei ütelnud et maailm sinu päralt saab olema. Tule ja tereta mind!

Zehira. Mis wabadus wõib lõwll aedas ehk linnul puuris olla? Dase mind selle juure minna, keda mu hing armastab.

Kalif. Waata ma olen sind üle kõige pannud, mis Allah mulle on annud. Tule ja tereta mind.

Zehira. Mina ei taha midagi, mitte midagi sinu käest Kalif. Dase mind minna, ma palun sind.

Kalif. (Haldades). Kuhu tahab siis walgus maailmast minna, kui päike on üles tõusnud ja kõige kaunimas hiilguses särab. Sinu põsed on walgemad kui piim, sinu silmad on sügawamad kui mägede järwed — tule ja tereta mind!

Zehira. Kalif eksib kurjaste. Allah ei ole kõiki iludusi temale lubanud. Päia päike kõrgusest kinni ehk nopi tähti taewa laelt — katsu kas ja seda saad.

Kalif. Ma olen seda teinud tuwikene. Seal Haremis säravad taewa tähed. (näitab käega) ja sina oled päikene, kes neile hiilgust saab andma. Tule ja tereta mind.

Zehira. Mina ei ole mitte sinu päikene ja need seal (näitab kätte) on sinu alatunud orjad, teda ja ülestõhtusel tõmbel wangis pead nagu mindki. Sõda otsib südant, ja sina ei võdi oma südant neile sadadele jagada. Lase mind minna.

Kalif. (Murtalt). Ma näen pahad waimud pimestawad sind, sellepärast räägid ja täna nii rumalaste. Siin on minu Haremi naiste nime kirja raamat, (paneb kullatud raamatu laua pääle) oma nime pead sina siia sisse kirjutama. Mina tahan pärast selle nimele juure lisada: Haremi tningana.

Zehira. Mina ei saa seda ilmaski tegema!

Kalif. Pahad waimud saavad põgenema, ma annan sulle homseni aega. (Kumardab ja läheb).

Melias etendus:

Mirsa. Zehira.

Mirsa. [Kalli hingitustega]. Mina olen Mirsa, kõige usklikude walitseja ema. Kalif saadab sulle kingitusi.

Zehira. Mina ei taha tema käest midagi. Mina wihtan teda ja tema hiilgust.

Mirsa. Siin on Indiamaa fiidi, mis sinisem ja selgem on kui kõige puhtam taewa sina. [Paneb lauale].

Zehira. [Tõukab eemale]. Mina ei taha teda!

Mirsa. Siin on kullased käe ehted, selle jarnasi teegi surelik ei ole kannud. (Tahab kätte ümber panna).

Zehira. [Wiskab põrmandule]. Puhtad käed ei kannu tunagi patust kulda.

Mirsa. [Tahab kaela panna]. Siin kallid pärlid, teda üksi trooni peal kannetatse.

Zehira. (Tõmbab pärl nõõri puruks ja wiskab wastukilmi) See on kihwtine madu, mis minu süda rinda surmata tahab.

Mirsa. (Ukkelt käed punsa). Mina olen Mirsa, selle ema, teda kõik usklikud kardawad ja kes sinu elu ja jurma üle kästija on.

Zehira. (Mihaga). Sina oled alatu nõid, kes
 the kurjategija ja telmi on süa ilma sünnitanud.

Marfa. Siis sa ei võta midagi vastu?

Zehira. Mitte midagi! (Marfa läheb ära).

Wiies etendus:

Marfa. Zehira.

Marfa. (Argelt hilmitedes). Tasa, tasa, meid luuratakse!

Zehira. Mis sõnumid sa tood?

Marfa. Sinu armukene on peastetud, ta on
 waba nagu mägede lind!

Zehira. Marfa, Marfa sa tood mulle taewalikka
 sõnumeid. Minu rind tahab rõõmu pärast lõhki minna;
 Loe minu südame löökisi. (Paneb Marfa kätte oma rinnale)
 iga löök, iga tuffumine on temale!

Marfa. Haman on teda mustamägedesse sõa-
 wäega otsima läinud.

Zehira. Häda mulle, siis on ta kadunud!

Marfa. Beu-Asfor põgenes Sansi riiki, sinu
 wanemate juure.

Zehira. Tänu taewale, siis on ta peastetud!

Marfa. Kalif ootas juba heila Saamanit wan-
 giga tulema — surma kaagu seisab walmis.

Zehira. Hirmus, hirmus, hirmus!

Marfa. Ma pean minema, Kalif tahab tulla. (Pst!)
 (Ära).

Kalif. (Läheb raamatute juure). Sa ei ole weel oma
 nime kirjutanud? Mis?

Zehira. Ei näid ega ilmastil Allah needmine
 tulgu selle naise peale, kes oma truudust mehe vastu murrab.

Kalif. (Kurjalt). Kalif mõistab helde ja armu-
 line, aga Kalif mõista ka turti ja hirmus olla.

Zehira. Ja mis see minusse puutub?

Kalif. Küsi minult, mis sa tahad, Kalif saab
 sulle kõik lubama.

Zehira. Mulle ei ole midagi tarwis.

Kalif. Ma kingin sulle wabaduse, ma lasen sind lullases tõllas sõita ja kõik Bagdadi linn peab sinu ette filmuli kumardama.

Zehira. Mulle ei ole midagi tarwis!

Kalif. Saewad merede peal lasen ma sinu nime peale märkida; nemad peawad sulle tooma purpuri ja siidi, kulda ja kallid kiviisi —

Zehira. Mulle ei ole midagi tarwis!

Kalif. Poole kuningriiki tahan ma sulle anda ja kõik need maisemaade linnad hommiku pool. —

Zehira. Mulle ei ole midagi tarwis!

Kalif. Ma finnitän sind oma järeltulejaks ja pärast mu surma saad sina Bagdadi riigi üle walitsema. Sa wõid siis kõige kenamaid noorimehi oma rinnale wõtta.

Zehira. Mulle ei ole midagi tarwis. Lase mind siit ära minna.

Kalif. (Kurjaste). Siis sa ei kirjuta mitte oma nime ramaatusse?

Zehira. Ei iialgi?

Kalif. Waata lord minu Haremisse, lelle käski- jaks ja kuningannaks ma sind tahan panna, waata! (Tema awab tagumise ukse, kust Haremi elu näha wõib. Pund, lilled, ilu ja toredus. Mõni naine sõob mainise asju, kellega lauad on kuh- jatud, mõni jalutab, mõni kiigub. Üks magab woodis murelikult, kü- halki rohukausi kohal j. n. e.)

Zehira. Need ei ole mitte naised, need on sinu arme- tumad orjad, kõige õnnetumad inimesed taewa walguse all.

Kalif. (Kurjalt). Sina jampsid! (Paneb Haremi ukse kinni).

Zehira. Sina oled neid kõigist ilma jagudest siia wedada ja warastada lastnud ja piinad neid siin igawusega ööd ja päewad. Kui sinu tujud täis saawad, siis müüd sa neid Baabeli ja Persia laatadel nagu lo- jukseid. Müüd on nemad sinu käes. Aga mina ei pea iialgi nende farnafeks saama!

Kalif. Ja kes siis sina oled? Sina oled, ja kui mina tahan, siis ei ole sind enam! Kas mõistad mind?

Zehira. (Mihaga). Mina ei karda sinu surma, kas kuuled Kalif, mina ei karda seda sugugi! Säh, siin on minu rind. Pista oma mõel' siia südamesse! Elu wõid ja wõtta, aga minu puhtust ja truudust mitte! Ah kes mina olen? Mina olen suuremast tõust kui sina, mina olen San'i riigi Sultani tütar. Mina olen wõrstslikust sugust sündinud ja minu soontes keeb kuninglik veri. Minu isa on rikkas, tema on wägew. Sinul on naise enam kui sõjamehi. Temal on üks ainulene naine, aga tema sõja leegionid on lugemata. Kui tema teaks, et mina siin sinu Haremi wang olen siis — —

Kalif. Ja siis? (Silub habet).

Zehira. (Tulise mihaga jalga põrntades.) Mina olet' sin peastetud, Kalif olet' langenud ja Bagdad seisaks tolmus, põrmus!

Kalif. Sina oled mind teotanud, sina oled minu armastust jalgadega tallanud — sina oled surma wäärt. Weel kord pakun ma sulle elu ja armu: Säh, kirjuta oma nimi siia raamatusse.

Zehira (Tõmbab tema käest raamatu ja wiskab wastu maad). Seal on su armastus, seal on su naised!

Kalif. (Mihaga). Kuule nüüd minu kohtu otsust, sina sured hommen kaagu peal pikalist piina surma timuka kae läbi. Aga enne, kui see tige waim lahkeb, tahab Kalif seda tawalikku iludust ühe mujuga auustada. (Tahab musnata).

Zehira. (Kahmab Kalifi põneoda lanalt). Julge tulla, sina habemata mõrtukas! Enne kui sinu käsi minu külge puutub, puurib see põue oda sinu patuse südamet leegid lõhki.

Kalif. (Mäitab ruskat). Surma sulle, walusat surma sulle!

Kuues etendus:

Kalif. Veril-Bey.

Kalif. (Kõnnib edasi tagasi). Ta peab jurema, Zehira peab jurema, kui ta ka Allah ingel oleks. Mind julges tema weel põueodaga ähwardada. Ja mitte üksi tema, tema armukene Ben-Asfor peab enne tema filma all jurema. (Kõlistab kella) Veril-Bey!

Veril-Bey. (Kumardab sügawaste). Mis kõrgus käsfiwad?

Kalif. Kas Haman ei ole weel wangiga tagasi tulnud?

Veril-Bey. Ei ole weel tulnud!

Kalif (Mihaga) Allah juures; tema laiskus saab kangeste karistatud kui ta täna ei tule. Aga kuule, Veril-Bey ja pane tähele! Sae sõjawägi walmis kuuluta kõigile et hommen saab siin tore waatus olema. Sõnakuulmata ori Zehira ja tema armuke Ben-Asfor saawad kaagul surmatud. Surma sited loeb fina ette. Dase Samor ette tulla. Mine!

Samor. (Kumardab kolm korda). Kalif elagu igaweste!

Kalif. Kas kaagu on korras? Kõik piinamise masinad oma paiga peal? Sina pead neid kahte koera pikkamisi piinama. Kas mõistad?

Samor. Sünnib, nagu kõrge Kalif käsib! Suur walitseja saab minuga rahul olema.

Kalif. Mine! (Läheb).

Kalif (Kõlistab kella). Veril-Bey!

Veril-Bey. (Kumardab). Igawene usklikute linn on omad wärawad laiali lahti ajanud, rahwast woolab otsata sisse.

Kalif. Ja noh?

Veril-Bey. Timukas ootab kaagu peal — kõik on korras.

Kalif. Mine ja anna Ben-Asfor timuka kätte. Tõtta!

Verik-Bey. (Hirmuga). Aga Haman ei ole veel wangiga tulnud.

Kalif (Mihaga). Haman ei ole veel wangiga tulnud? Ei ole veel tulnud?

Verik-Bey. Räägitakse et wang olla põgenenud ja Haaman teda otsima läinud —

Kalif. (Hirmus vihas). Põgenenud — põgenenud ja minu surma täht ei maksa midagi! Mina pean kõige maailma ja oma naiste ees häbisse jääma! Verik-Bey, sina oled hulluks läinud ehk Hamani pea langeb! (Kõnib edasi tagasi ja kiristab hambaid). Verik Bey, siis mii Zehira silmapilk surma kaagule. Maailm peab nägema, et Bagdadi Kalifi täes wägi ja wõimus, elu ja surm seisawad. Nuttu! Silmapilk! (Ära).

Viies wärsus.

Turu peal musta riidega kaetud surma kaagu. Kaagu kõrwal masinad ja nõõrid. Timulas kaagu peal punasis riidis palja mõegaga. Ümberringi sõalased, rahwas ja Haremi naised. Trummide pörin kaugel.

Esimene etendus :

Zehira. Samor. Verik-Bey. Sõalased.
rahwas.

Zehira. (Mustas riides, kinnikaetud uõoga, astub wangina kaagule).

Samor. (Astub alla trepile, wõtab Zehira käest kinni). Tule ja tereta mind!

Verik-Bey. (Loeb surma otsust wahu healega). „Kõige usklikute walitseja, Bagdadi Kalifi tänu peale. Et see alatu orja tüdruk ja raisku läinud loom, nimega Zehira on julgenud kõrge Kalifi heldust ja armu oma kiimaluse kasuks kurjaste tarwitada ja kõrge Kalifi elu põue odaga ähwardada, siis saab tema täna siin kõige rahwale ja Haremi ilubustele hirmu täheks peale pikaliste piinamiste

timuša käre läbi surema. Nõnda käseb kõige usklikute walitseja, Bagdadi kõigewägewäm Kalif Abdullah.“

Behira. (Kisub nõokatte puruks ja räägib). Kuulge kõi't kes kuulda tahawad: Mina olen juurest juugust ja suren ilma süita. Häbemata kuri Kalif tahtis mind oma Haremi orjaks teha, aga temal ei olnud jõudu Sanfi riigi Sultani tütre ja ühe hommitumaa mehe truu naise südant murda. Mina — —

Kalif. (Wihaga). Wait! wait! [Mütab käega, trummid hakkawad tasa pöriseema. Timukas tahab häbisäcki selga tõmmata, Behira wõitleb vastu.

Rahwas. [Hirmu müraga]. Musta mägede waim tuleb! Tuleb, tuleb! Praegu jõutis linna wärawast sisse.

Rahwas. [Edasi]. Tulise musta täku seljas! Tuleb tuleb! Tule jõgi jääb uulitsale järele! Pögeneme! (Timukas püiab ruttu rüet selga tõmmata, ei saa hirmuga aru kust tõmbab).

Ben-Asjor. [Mustas kokutawas ülikonnas. Tormab kaagu juure, haarab Behira jälle]. Surmasti elule!

Behira. (Tasakeste). Pörgust taewa!

Samor. (Kukub kaaguga ümber). Waim! waim! waim!

Rahwas. Mustamägede waim! (Kõik põgenewad).

Kalif. (Kisendab wihgga). Salt sõjawäge! Ujage taga! Wõtke finni!

Rahwas. (Kaugel). Waim! waim! waim! Pögeneme!

Teine etendus:

Haman. Kalif. Berik-Bey.

Haman. (Kumardab sügawaste). Kõige usklikube Kalif elagu igaweste! Ma olen tühja kätega tagasi tulnud

Kalif. [Wihakelt]. Sina orja kor julged weel kiidelda et ja tühja kätega oled tagasi tulnud. Kas ma ei annud sulle tulda ja kallid kiwa kingituseks, kas ma ei annud sulle kõrbe oasid ja palmide puiestikud — wõi tühja kätega tagasi tulnud — (Kõlistab hellalt) Berik Bey! (Berik-Bey astub wärisedes ette). Saada Haman surma kaagule!

Haman. [Surma hirmuga]. Halastust! Armu!

Kalif. [Mäitab käega]. Ära temaga!

Haman. (Haledaste). Zehira, Zehira, Zehira!
Sinu unenägu! (Ära).

Kalif. (Sügawas mõttes). Zehira on läinud, teda ei too üksi vägi enam tagasi. Suure tühja aseme jättis tema siia! (Paneb käe rinnale). Minu elu walgus, minu päikene — sinuga olen ma kõik kaotanud!

Verit-Bey. Haman on oma patuse hinge wälja puhunud. Tema pea langes esimese mõega hoobiga.

Kalif. (Mäitab käega). Mina ei taha temast midagi enam teada! Mine, ma tahan üksi olla! (Ära).

Ismael. (Tormab hõbe). Sõda, sõda, sõda!

Kalif. (Kokkudes). Mis? Mis sõda? Mis?

Ismael. [Alhastades]. Sõda on siin! Sõda on siin! Sansi riigi Sultan Salatin ja tema lugemata leegionid! Waata sinna! Piigide mets liigub ja läigib päikse paistel nagu kullane meri ja temal ei näe otja olemagi!

Kalif. [Hirmuga]. Verit-Bey! Minu mõel — sõdawägi!

Ismael. [Segaselt]. Mõega olete Haremisse maha unustanud, Verit-Bey on wäega wõeraste wangis — kõik on hilja! Sõda, sõda, sõda! Praegu murravad nad wärawad ja müürid maha — oo — hirmus! Kende eesotfas tormab praegu sisse mustamägede waim! Põgeneme! [Ära]. [Sõalased tormawad hõbe. Kuuluse healefi: Kus ta on? Lõõge furnuks! Wõtke elawalt kinni!]

Kalif. [Pikkamisi]. Nemad tulewad! Põgenemine on hilja! Jumalaga ilus maailm! Jumalaga Harem! (Kuuluse tagapool pühpank).

Kolmas etendus:

Ben-Asfor. Salatin. Zehira.

Ben-Asfor. (Miskab kohutawa ilikonna nurka). Kasi nüüd nurka mustamägede waim! Uuu sulle fiski, sina oled mind eesmärgile wiinud.

Salatin. (Istub tooli peale ja pühib higi). Lõvetatud!

Ben-Asfor. Noh mu isa, sina oled mõitja ja Bagdadi riigi ja rahwaste kastiija.

Salatin. [Paneb käed kokku]. Allah olgu kiidetud, et suuri werewalamisi ei sündinud. Ilma wereta mõita on kõige kaunim mõit.

Ben-Asfor. Aga mis saab nüüd selle riigi ja rahwaga?

Salatin. Bagdad on usklikute püha linn, teda ei taha ma alandada ega kellegi riigi kätte kanda. Waligu rahwas omale ise kõige auusam Kalif. Bagdad peab jeisma jääma niikaua kui meie prohweiti auu ja nimi seisawad.

Ben-Asfor. Aga kuhu paneme nüüd need õnnetumad Haremi naised?

Salatin. Zehira saab nende üle aru pidama.

Zehira. Minu armas isa minu armas mees! [Langeb kaela]. Tulge mõlemad minu rinnale. [Laotab käed laiali].

Salatin. Oh ja kallis; kallis laps!

Ben-Asfor. Oh ja truu hommikumaa naise süda!

Verik-Bey. (Tormab sisse). Kalif Abdulah on ennast surmanud, Sõjawägi ja rahwas hüüab Ben Asfori Bagdadi Kalifiks!

Salatin. [Annab mõlemile kätt]. Elagu Bagdadi Kalif!

Rahwas ja sõdalased. [Sealed wäljas]. Elagu Ben-Asfor, Bagdadi Kalif! Allah! Elagu Zehira — Allah! Elagu Sultan Salatin Allaah! Allaah!

Lõpetus.

